

MIKÄ ON KANSANKIRKKO? II

Väinö Hotti

(nettikuva)

GUSTAF JOHANSSON

10.1.1844 – 24.7.1930

1. Kolmen piirin oppi merkitsee sitä, että sisäpiiriin kuuluu Pyhän Hengen saaneet, todelliset uskovat. Seuraava on opetuslapsipiiri, jonka esikuvana ovat opetuslapset ennen helluntaita. Kolmanteen piiriin kuuluvat varsin monikirjavaista elämää elävät muut kastetut. Johanssonin tehtävänä on kaikkien kastettujen sijoittaminen Jumalan kansana kansankirkkoraameihin.

2. Vaikutukseltaan sisäpiiri on varsinaisesti merkittävä ja toimiva piiri. Siitä käsin suoritetaan ”kasvatustehtävä” muissa piireissä. Se on ”varsinainen” seurakunta. Kaksi seuraavaa piiriä luetaan seurakuntaan lähinnä ”olosuhteiden pakosta”. Johansson selvästi edellyttää, että piirit 2 ja 3 ovat tiukasti 1.piirin kontrollissa ja hallinnassa. Siis 2 ja 3 olivat alistetussa asemassa. Minkäänlainen demokratia hallinnasta eri piireihin kuuluvien kesken ei voinut tulla kysymykseenkään. Muutoin kasvatusaate kärsisi ja mitätöityisi.

”On ollut välttämätöntä, ettei Kristuksen kirkko ole jättänyt kansojen kasvatustoimintaa pakanakunnalle, vaikka sen on täytynytkin voidakseen suorittaa tämän tehtävän, ottaa piiriinsä paljon sellaisia, joissa ei ole omakohtaista uskonelämää” (Yrjö J.E.Alanen, Gustaf Johansson, s.157).

Keneltä kirkko on saanut ”kansojen kasvatustoimen”? Jeesus antoi ainoastaan lähetyskäskyn (Matt.28:18-20), joka tähtää, ei suinkaan mihin tahansa kansojen kasvatustoimeen, vaan opetuslapseksi tekemiseen, siis pelastamiseen. Tältä pohjalta ajatellen kansankirkko perustuu tehtävään, jota Herra ei ole koskaan kirkolleen antanut! Jos taas Johansson tarkoittaa kansojen kasvatustehtävällä lähetyskäskyä,

silloinkin ajaudutaan umpikujaan: kirkko valitsi epäraamatullisen sulautumisen ja mukautumisen periaatteen. Tällöin se joutui ristiriitaan mm. Room.12:2 kanssa:

”Älkää mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta.” Israelin kansa halusi olla niin kuin muutkin kansat:

”Niin aseta nyt meille oikeutta jakamaan kuningas, jollainen kaikilla muillakin kansoilla on” (1 Sam.8:5). Jumalan suunnitelma pakanakansojen siunaamiseksi Israelin kautta ja avulla oli kuitenkin toinen: erottautuminen ja pyhittäytyminen:

”Minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka olen teidät erottanut muista kansoista” (3 Moos.20:24).

”sillä sinä olet Herralle, sinun Jumalallesi, pyhitetty kansa, ja Herra on valinnut sinut omaisuuskansakseen ennen kaikkia muita kansoja, mitä maan päällä on” (5 Moos.14:2).

Hengelliselle Israelille Paavali kirjoittaa:

”Älkää antautuko kantamaan vierasta iestä yhdessä uskottomien kanssa; sillä mitä yhteistä on vanhurskaudella ja vääryydellä? Tai mitä yhteyttä on valkeudella ja pimeydellä? Ja miten sopivat yhteen Kristus ja Beliar? Tai mitä yhteistä osaa uskovaisella on uskottoman kanssa? Ja miten soveltuvat yhteen Jumalan temppeli ja epäjumalat? Sillä me olemme elävän Jumalan temppeli, niin kuin Jumala on sanonut: ´Minä olen heissä asuva ja vaeltava heidän keskellään ja oleva heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani`. Sentähden: ´Lähtekää pois heidän keskeltänsä ja erotkaa heistä, sanoo Herra, älkääkä saastaiseen koskeko; niin minä otan teidät huostaani ja olen teidän Isänne, ja te tulette minun pojiksi ja tyttärikseni, sanoo Herra, Kaikkivaltias**” (2 Kor.6:14-18).**

3. Johanssonin kolmen piirin kirkko-oppi turhentaa lähetyskäskyn, joka edellytti koko maailman evankelioimista. Evankelioiminen korvataan MAAILMAN PARANTAMISELLA.

4. Kolmen piirin oppi hylkää EKKLESIA – seurakuntamallin. **Nämä ovat toistensa vaihtoehtoja - ja kumoavat toisensa:**

EKKLESIA

Muutamissa piireissä sana on täysin outo. Toiset taas tuntevat sanan vain sanana; sisältö ei ole auennut.

Osmo Tiililä suositteli EKKLESIAN käyttöä kirkko – sanan asemasta. Tuon sanan viljely kieltämättä selkeyttäisi nykyistäkin tilannetta.

Novumissa (UT:ssa) ekklesiä esiintyy yli 100 kertaa. Uloskutsuttu (ek ulos, kaleō kutsua). Uskovat ovat ”maailmasta uloskutsut”. Ekklesia on niiden uskovien maailmanlaajuinen yhteisö, joiden silmät Pyhä Henki on avannut näkemään Golgatan työn laajuuden ja syvyyden. Silmät ovat myös avatut näkemään Golgatan veren yhdistävän voiman. He ovat ”valtakuntakristittyjä”!

*”eklesia on corpus mysticum, sisäisen salatun yhteyden omistava todellisuus, jonka muodostavat Kristus ja hänen omansa. Ekklesia on Jumalan valtakunnan edustaja täällä ajassa, vaikka se itse ei olekaan yksin ajassa, koska sen pää on Kristus. Ekklesia ei ole samastettavissa mihinkään historialliseen kirkkolaitokseen, sillä siihen kuuluvat vain ne, jotka todella ovat Kristuksen jäseniä. Ekklesia levittäytyy omalla voimallaan Pyhässä Hengessä, ei ihmisten kannattelemana ja eteenpäinviemänä, vaikka näidenkin palvelustyötä tarvitaan. Juuri tästä syystä seurakunta ei synny ihmisten yhteentulon hedelmänä – elävää viinipuuta ei saada aikaan kokoamalla yhteen oksia! – seurakunta on todella äiti. Rooman kirkon vanhassa ylpeässä julistuksessa on totuus, kunhan se vain tulkitaan oikein: extra ecclesiam nulla salus – kirkon ulkopuolella ei ole pelastusta! Ekklesian ulkopuolella ei todellakaan ole pelastusta, sillä kun Pyhä Henki saattaa yksilön Kristuksen yhteyteen, **hän tekee tästä Kristuksen ruumiin jäsenen**. Ei ole ”yksinäisiä kristittyjä”; kristityt kuuluvat suureen, läpi vuosisatojen ulottuvaan Jumalan lasten yhteyteen, elävään organismiin, suureen kokonaisuuteen, jota Kristus itse Pyhässä Hengessä hoitaa ja kannattelee” (Osmo Tiilikä, Teinien teologia, ss,76,77).*

KANSANKIRKON OLEMUS (substanssi) tuo sen päälle ”kollektiivisen syyllisyyden” - ja vie sen näin Raamatussa ilmoitetun SODOMAN JA BABYLONIN tuomion alle:

”Ja Herra antoi sataa Sodomian ja Gomorran päälle tulikiveä ja tulta, Herran tyköä taivaasta” (1. Moos.19:24).

”Ja hän huusi voimallisella äänellä sanoen: ”Kukistunut, kukistunut on suuri Babylon ja tullut riivaajain asuinpaikaksi ja kaikkien saastaisten henkien tyyssijaksi ja kaikkien saastaisten ja vihattavain lintujen tyyssijaksi” (Ilm.18:2).

5. **Johansson** edellyttää, ettei piireillä 2 ja 3 ole samoja oikeuksia eikä velvollisuuksia kuin ensimmäisellä: *”Näillä ei Tunnustuskirjojen mukaan tulisi olla niitä oikeuksia, jotka kuuluvat Kristuksen seurakunnan vasituisille jäsenille. Mutta heille ei saisi asettaa liioin samoja vaatimuksia”* (emt.s.157).

Tänäänhän tämä on ehdottomasti **vanhentunut** käsite. Tänään taitetaan peistä nimenomaan demokratian puolesta. Tämä on siirtynyt kirkkoon maallisen sektorin puolelta. Kaikilla kirkollisveron maksajilla tulee olla samat oikeudet ja velvollisuudet!

Valtion ja kunnan perustana demokratia on pätevä, mutta kirkon ja seurakunnan perustana kestävä. Demokratia on Troijan puuhevonen, jonka kautta maailma ovelasti ja röyhkeästi tunkeutui seurakuntaan ja otti siinä vallan.

Voimme katsoa, että ne rippeet raamatullisuudesta, jotka mahdollisesti olivat Johanssonin kirkossa, **on demokratian luuta lakaissut pois viimeistä murua myöten.** Piirit 2 ja 3 ovat saaneet ansiotonta arvonsua, kun kirkko on nostanut kasteen arvoa. Nyt kaste pelkästään riittää kirkon täysivaltaiseen jäsenyyteen.

6. Seurakunnasta erottamisen seurakuntakurin välineenä Johansson päättävästi hylkää:

”kansankirkko ei voi vaatia kaikilta jäseniltään kristillistä uskoa. Kirkon tulee kärsiä keskuudessaan niitä jäseniään, jotka se on ottanut kasteessa yhteyteensä, niin kauan kun ne eivät asetu sitä vastaan” (emt.s.256).

Mikä kirkko on se, joka ei vaadi jäseniltään uskoa? **Lähetyskäsky** (Matt.28:18-20) sisältää ilman muuta uskon vaatimuksen. Poikkeuksetta kaikilta ihmisiltä on vaadittava parannusta ja uskoa, **mutta varsinkin kastetuilta!**

”Noita tietämättömyyden aikoja Jumala on kärsinyt, mutta nyt hän tekee tiettäväksi, että kaikkien ihmisten kaikkialla on tehtävä parannus”(Apt.17:30).

Jo yhteisön nimi edellyttää uskoa. Seurakunta (kreik. *ekklesia*, *ek* = ulos, *kaleo* = kutsua) tarkoittaa maailmasta uloskutsuttujen ja siitä erotettujen uskossa Kristukseen liitettyjen yhteisöä. Kirkko - sanalla on periaatteessa sama merkitys (kreik. *kyriakon* = Herran oma). Kirkon jäseniä ovat ne, jotka ovat uudestisyntymisen kautta tulleet Herran omiksi. Sinetiksi tästä Herran omaksi siirtymisestä he ovat saaneet Pyhän Hengen, Ef.1:13.

Alkuseurakunta edellytti jäseniltään sekä uskoa että sen mukaista pyhää elämää.

”Niin kehoitan siis minä, joka olen vankina Herrassa, teitä vaeltamaan, niinkuin saamanne kutsumuksen arvo vaatii” (Ef.4:1).

”Sen minä siis sanon ja varoitan Herrassa: älkää enää vaeltako, niinkuin pakanat vaeltavat mielensä turhuudessa” (Ef.4:17).

”Niinkuin te siis olette omaksenne ottaneet Kristuksen Jeesuksen, Herran, niin vaeltakaa hänessä” (Kol.2:6).

Tunnustuskirjojen määritelmä seurakunnasta **uskovien yhteisönä** sisältää kiistatta uskon vaatimuksen. Tilanne käy entistäkin oudommaksi kun muistamme, että kirkko, joka ei vaadi jäseniltään uskoa, opettaa kuitenkin kaikkien uudestisyntymistä kasteessa!

”Kärsimisellä” taas vesitetään koko seurakuntakuri. Alkuseurakunnassa ei tunnettu

lainkaan tällaista ”kärsimistä”, joka samalla merkitsee synnin suvaitsemista. Rajan tulee olla parannukseen nöyrytyksessä. Jos synnintekijä ei nöyry synneistään parannukseen, hän on menettänyt oikeutensa kuulua Kristuksen seurakuntaan. Eihän kurinpidossa ratkaise kurinpidon kohteena olevan henkilön mielipide, vaan seurakunnassa toimitaan sen omien lakien (Raamatun) mukaan. Kaste on tässä ymmärretty ja tulkittu aivan väärin.

Eihän kaste merkitse ihmiselle valtakirjaa elää syntielämää seurakunnan keskuudessa! Ei kastettuna olemisen merkitse pääsemistä seurakuntakurin ulottumattomiin, vaan se päinvastoin **vie sen alle**. Kastetuksi tuleminen merkitsee alistumista Raamatun Jumalan seurakunnalle asettamiin säädöksiin. Jos henkilö ei näitä säädöksiä noudata, ei ole suinkaan väärin ryhtyä häntä kohtaan kurinpidollisiin toimenpiteisiin.

Kastetodistus on kansankirkossa pomminvarma jäsenyyspaperi. Yleensä maallisissa yhteisöissä jäsenyys on kytketty yhteisön sääntöjen noudattamiseen, mutta näin ei ole kansankirkossa. Kastetodistus antaa täyden vapauden jokaiselle elää kuten tykkää. Kirkkolaivassa jokainen saa mielin määrin toteuttaa itseään ilman että jäsenyys olisi uhattuna. Tässä on eittämättä kansankirkon vahvuus – ja heikkous.

Alkuseurakunnassa väärä teko aiheutti seurakunnasta poistamisen:

”että se, joka on tuommoisen teon tehnyt, poistettaisiin teidän keskuudestanne” (1 Kor.5:2).

Johanssonin malli edesauttaa seurakuntaa muodostumaan ”ryövärien luolaksi”.

”Ryövärien luolaksiko te katsotte tämän huoneen, joka on otettu minun nimiini? Katso, sellaiseksi minäkin olen sen havainnut, sanoo Herra” (Jer.7:11).

Ei alkuseurakunnassa toimittu tiedustelemalla, haluaako synnintekijä jatkaa seurakunnassa (olkoon kastettu tai ei). Seurakunta pyrittiin pitämään puhtaana. Alkuseurakunnassa ei ollut ratkaisevaa se, asettuiko joku seurakuntalainen seurakuntaa vastaan, **vaan toiko hän syntielämän seurakuntaan!** Raamattu opettaa seurakuntakurista:

”Poistakaa keskuudestanne se, joka on paha” (1. Kor.5:13), ja: **”vähäinen hapatus hapattaa koko taikanan”** (1 Kor.5:6).

Alkuseurakunnissa ei sakramenteja ”viskelty väkijoukkoihin”, vaan kaste ja usko pidettiin kiinteästi yhdessä paketissa. Tällöin vältyttiin kansankirkko-ongelmalta, jossa massoittain vilisee kastettuja pakanoita.